

Expert zeer kritisch op nieuwe woonwijk Utrecht pal naast ‘ongezonde’ A27 en A28: ‘Ongeschikt voor huizen’

11 maart 2026 - Johan Hardeman Schrijft over gemeentepolitiek in Utrecht j.hardeman@ad.nl

Elke dag raast er een eindeloze stroom auto's over knooppunt Rijnsweerd (A27/A28) bij Utrecht. Je kunt ze goed horen op de plek waar over drie jaar de eerste woningen van de nieuwe woonwijk Archimedeskwartier in Utrecht worden opgeleverd. Een wijk met 1600 nieuwe woningen. Er komen veel nieuwe appartementen voor studenten, maar ook andere doelgroepen, zoals starters en senioren.

Jeroen de Hartog, adviseur milieu en gezondheid van de GGD regio Utrecht, is duidelijk: “Bekeken vanuit gezondheid bezien is dit een ongeschikte locatie, dan moet je dit niet willen”, zegt hij. Dat komt vooral door luchtverontreiniging. “Die is een sluipmoordenaar. Je ziet en ruikt het niet. Maar de gemiddelde Nederlander leeft hierdoor tien maanden korter. Jaarlijks sterven er in Nederland 12.000 mensen voortijdig door verontreiniging van lucht.”

Zover mogelijk van de snelweg af

De richtlijn van de GGD is dat je binnen 150 meter afstand van de snelweg geen huizen moet bouwen. Tot 2023 was dat nog 300 meter, de regels zijn versoepeld, omdat auto's schoner worden.

“Let op: dat is minimaal. Het liefst bouwen we huizen, verpleeghuizen en scholen zover mogelijk af van snelwegen”, legt De Hartog uit. “Ik hoef denk ik niet uit te leggen dat in de oksel van twee drukke snelwegen de gezondheidseffecten een stuk groter zijn dan bij één snelweg.”

De GGD regio Utrecht ziet bij veel gemeenten een enorm dilemma met locaties, zoals het Archimedeskwartier in Utrecht. “Er is een groot gebrek aan huizen, dus kiezen gemeenten er tóch vaak voor om hier woningen te bouwen. Er zijn in veel gemeenten grote bouwplannen dicht langs snelwegen, zoals in Baarn en Nieuwegein. Dat snap ik wel, maar puur vanuit gezondheid bezien is het geen goed idee.”

Gezondheid versus woningnood

De gemeente Utrecht geeft in het stedenbouwkundig programma zelf toe dat de nieuwe woonwijk ‘geen optimaal gezonde plek is om te wonen’. Volgens de gemeente voldoet het wel aan wettelijke regels voor geluid en luchtkwaliteit.

Er is een waslijst aan maatregelen genomen om gezondheidsrisico's te verminderen. Van ‘gezinswoningen zover mogelijk van de snelweg plaatsen’ tot ‘inlaat van luchtventilatiesysteem aan niet-snelwegzijde aanbrenge

Toch is de Utrechtse gemeenteraad vooral blij dat er éindelijk iets gaat gebeuren op de locatie waar nu nog een verwaarloosd leegstaand onderwijsgebouw staat. Partijen zijn erg gelukkig dat hier een grote hoeveelheid (studenten)woningen kunnen worden gebouwd. Ze stemden twee weken geleden allemaal 'voor' de nieuwe woonwijk.

Herrie door auto's, maar Fokke hoort ze niet meer

Wat vinden mensen daarvan die hier in de omgeving werken of wonen? Student Anne Logtens snapt wel dat er een nieuwe wijk komt. Ze studeert vaak in het naastgelegen universiteitsgebouw.

“Het zal minder gezond zijn. Maar er zijn ook veel nieuwe woningen nodig, juist ook voor studenten. Als je geen keuze hebt, is dit tenminste iets. Je kunt ook altijd weer verhuizen. Ik woon zelf aan de Kardinaal de Jongweg, vlakbij het treinspoor. Daar is ook veel verkeer en geluid.”

Bij een bedrijf even verderop rookt Fokke een sigaretje. Het duidelijk hoorbare geruis van de auto's op de A27 - met af en toe een toeter tussendoor - valt de schoonmaker, die hier al tien jaar werkt, allang niet meer op. “Als ik erop let, dan hoor ik het. Maar anders niet hoor. En als ze hier een nieuwe woonwijk willen bouwen, kunnen ze toch gewoon een geluidswal maken?”

Een impressie van de nieuwe woonwijk in Utrecht, met linksboven knooppunt Rijnsweerd (A27/A28). © Gemeente Utrecht